

Notat

Dato: 23.02.2015
Arkivsak: 2015/2380-1
Saksbehandlar: mernord

Til:	Samferdselsutvalet Fylkesutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Habilitet i samband med høyringar - svar på spørsmål frå Einar Lutro

I møte i samferdselsutvalet den 21. januar 2015 stilte Einar Lutro fylgjande spørsmål:

«Når aust/vest-utgreiinga kjem på fylkeskommunal høyring, - vil då medlemmer som sit i fylkeskommunale utval og som har verv i interesseorganisasjonar vera habile til å handsame saka.»

Det som vert spørsmålet i denne saka, er om medlemmer som sit i fylkeskommunale utval og som har verv i interesseorganisasjonar vil vera habile til å handsama saka, når denne konkrete saka kjem på fylkeskommunal høyring.

Bakgrunn for saka:

Statens vegvesen, Vegdirektoratet har i brev av 22.01.2015 sendt «Utredning om forbindelser mellom Østlandet og Vestlandet» på høyring. Utgreiinga er ein del av strategi – og analysearbeidet til nasjonal transportplan 2018 – 2027 og skal leggja grunnlaget for kommande revideringar av nasjonal transportplan. I utgreiinga har ein sett på tenkjelege utbyggingar av riksvegsambanda mellom Austlandet og Vestlandet, for å få eit grunnlag for å foreslå ein strategi for utvikling av aust/vest sambanda og å prioritera mellom sambanda. I tillegg er behovet for KVUar av enkelte samband/korridorar vurdert. Fylkesrådmannen har i saka fokusert på hovudvegane mellom Oslo og Bergen. Høyringsfristen er den 8. mai 2015.

Gjeld habilitetsreglane for medlemmer av fylkeskommunale utval ?

Det går fram av forvaltningslova § 6 1. ledd 1. pkt. a og b at:

«En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

a) når han selv er part i saken

b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken.

Ein part er ein person som avgjersla retter seg mot eller som saka elles direkte gjeld.

Det går fram av forvaltningslova § 6 2. ledd at:

«Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet, blandt annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.»

Habilitetsreglane i forvaltningslova gjeld «offentlege tjenestemenn» etter lovens § 6, samt «Enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan», jfr. lovens § 10.

Det går fram av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) kap. 7, de folkevalgtes rettigheter og plikter, § 40 nr. 3, at habilitetsreglane i forvaltningslova gjeld også for medlemmer som sit i fylkeskommunale utval og organ.

Konklusjon: Habilitetsreglane gjeld for medlemmer som sit i fylkeskommunale utval.

Habilitetsvurdering av medlemmer som sit i fylkeskommunale utval og som har verv i interesseorganisasjonar

Vi vil presisera at denne framstillinga gjeld habilitetsvurdering av medlemmer av fylkeskommunale utval som har verv i interesseorganisasjonar. Dette i motsetning til aksjeselskap. Ein folkevald vert automatisk inhabil til å forberede eller treffe avgjersle i ein forvaltningssak når han eller ho er styremedlem eller har enkelte andre sentrale verv eller stillingar i eit selskap, samvirkeforetak, forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken. Dette går fram av lovas § 6 1. ledd e. Dette gjeld dersom selskapet er part i saka. Som nemnt ovanfor, det er ikkje det som er tema her.

Spørsmålet er om medlemmer som sit i fylkeskommunale utval og som har verv i interesseorganisasjonar vil vera habile til å handsama saka, når denne kjem på fylkeskommunal høyring.

Det er forvaltningslova § 6 andre ledd som er aktuell her. Denne inneheld ei skjønsmessig vurdering. *«Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blandt annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.»*

Lova § 6 andre ledd kan omfatte interessetilknytningar av ulike slag. Her må ein vurderer konkret kva for ein tilknytning eller interesse medlemmene i Samferdselsutvalet/Fylkesutvalet har i saksutfallet. Kan den interesseorganisasjonen dei er medlem av påverke denne konkrete saka ? Dette gjeld både det å tilretteleggje grunnlaget for ei avgjersle og det å treffe avgjersle i denne konkrete saka. Når aust/vest-utgreiinga kjem på høyring, er dette ein del av det å tilretteleggje grunnlaget for ei avgjersle i saka.

Det er ikkje nok med kva som helst interessetilknytning, det må ligge føre «særegne forhold». Det må da krevjast noko «særleg». Dette må vere ei sak av særleg stor viktighet for dette medlemmet. Det må vurderast kor direkte interesse det er tale om, kor stor økonomisk og praktisk betydning avgjersla vil kunne ha for han eller ho. Ved vurderinga skal det leggast vekt på om avgjersla i saka kan innebære «Særleg fordel, tap eller ulempe» for medlemmet sjølv eller nokon han eller ho har nær personlig tilknytning til».

Det går fram av veiledar frå kommunal – og regionaldepartementet om habilitet i kommunar og fylkeskommunar, at det at nokon har eit privat engasjement i ein sak, vil som hovudregel ikkje føre til

inhabilitet. Dette vert ikkje rekna som eit «særegent forhold». Folkevalde har ein vid adgang til å uttrykke politiske standpunkter.

Eit politisk engasjement til fordel for eit bestemt standpunkt vert ikkje å rekna som eit «særegent forhold». Ein må skilja mellom tidlegare engasjement av privat/personleg karakter og engasjement som spring ut av politisk engasjement og som er prinsipielt grunngjeve utan noko element av eigeninteresse eller personleg forhold til partar.

Det er eit vilkår at «det særegne forholdet» må vera «egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet.» Dette er ei objektiv vurdering. Ein kan verte inhabil grunna innbyggjarane sine forventningar og oppfatningar av forhold rundt saka.

Når det gjeld avgjersle av inhabilitetsspørsmålet, går det fram av forvaltningslova § 8 2. ledd, at dette vert gjort av utvalet sjølv, men utan at den det gjeld er til stades.

Konklusjon: Medlemmer som sit i fylkeskommunale utval og som har verv i interesseorganisasjonar vil som hovudregel vera habile til å handsama saka, når aust/vest-utgreiinga kjem på fylkeskommunal høyring. Ein vil presisera at habilitet i samband med høyringar må vurderast i kvart enkelt tilfelle for kvart enkelt medlem, dersom det ligg føre «særegne forhold».